ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ
ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ & Μ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ

ECUMENICAL PATRIARCHATE
ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA & GREAT BRITAIN

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ
THE WORD OF OUR LORD

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΛΟΥΚΑ
18 Ὀκτωβρίου 2020
Ἦχος β΄. Ἀριθμ. 42

SUNDAY OF LUKE THE EVANGELIST
18 October 2020
2nd Mode. No. 42

Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, Μαρίνου τοῦ γέροντος μ.
Luke apostle & Evangelist, Marinus the Elder, Julian the Hermit

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Κολ. , δ΄ 5-11, 14-18

Ἀδελφοί, ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ· ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν· σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν. Πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβᾳ, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς - ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν· καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητός, καὶ Δημᾶς. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφούς, καὶ Νυμφᾶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικαίων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε. Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ, Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

EPISTLE READING

Col. 4: 5-11 ; 14-18

Brethren, conduct yourselves wisely toward outsiders, making the most of the time. Let your speech always be gracious, seasoned with salt, so that you may know how you ought to answer every one. Tychicos will tell you all about my affairs; he is a beloved brother and faithful minister and fellow servant in the Lord. I have sent him to you for this very purpose, that you may know how we are and that he may encourage your hearts, and with him Onesimos, the faithful and beloved brother, who is one of yourselves. They will tell you of everything that has taken place. Aristarchos my fellow prisoner greets you, and Mark the cousin of Barnabas (concerning whom you have received instructions if he comes to you, receive him), and Jesus who is called Justos. These are the only men of the circumcision among my fellow workers for the kingdom of God, and they have been a comfort to me. Luke the beloved physician and Demas greet you. Give my greetings to the brethren at Laodicea, and to Nympha and the church in her house. And when this letter has been read among you, have it read also in the church of the Laodiceans; and see that you read also the letter from Laodicea. And say to Archippos, «See that you fulfill the ministry which you have received in the Lord». I, Paul, write this greeting with my own hand. Remember my fetters. Grace be with you. Amen.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Λουκ. ι΄, 16-21

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με. Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου.

GOSPEL READING

Luke 10: 16-21

The Lord said to his disciples, «He who hears you hears me, and he who rejects you rejects me, and he who rejects me rejects him who sent me». The seventy returned with joy, saying, «Lord, even the demons are subject to us in your name!» And he said to them, «I saw Satan fall like lightning from heaven. Behold, I have given you authority to tread upon serpents and scorpions, and over all the power of the enemy; and nothing shall hurt you. Nevertheless do not rejoice in this, that the spirits are subject to you; but rejoice that your names are written in heaven». In that same hour he rejoiced in the Holy Spirit and said, «I thank you, Father, Lord of heaven and earth, that you have hidden these things from the wise and understanding and revealed them to babes; yes, Father, for such was your gracious will».

ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΛΟΥΚΑ

Ο Ευαγγελιστής Λουκάς, Ιατρός στο επάγγελμα, ήταν εκείνο που δηλώνει το λατινικό όνομά του: Λουκάς σημαίνει φωτεινός! *«Τοῦ Παρακλήτου τὴν χάριν Λουκᾶ δεξάμενος, ὡς ἥλιος ἐκλάμπεις»* (στιχηρό Εσπέριο). Ήταν όντως φως, φωτεινή ύπαρξη. Είχε το φως της ελληνικής παιδείας, αλλά ήρθε στιγμή που συνδέθηκε με το φως της θείας Αποκαλύψεως, με το φως του Χριστού. Τη φλόγα της πίστεως ο Λουκάς τη μετέδωσε και εξακολουθεί μέσα στους αιώνες να τη μεταδίδει. Έγινε Ευαγγελιστής. Είναι ο συγγραφεύς δύο βιβλίων της Καινής Διαθήκης, του *κατά Λουκάν Ευαγγελίου* και των *Πράξεων των Αποστόλων*.

Το σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα έχει επιλεγεί προς τιμήν του ευαγγελιστού Λουκά του ιατρού, από το δικό του ευαγγέλιο. Αναφέρεται στην ώρα εκείνη που ο Κύριος απέστειλε τους Εβδομήκοντα Αποστόλους του να περιοδεύσουν στην Ιουδαία: Αυτήν ακριβώς την εξουσία δέχθηκε και ο ίδιος ο ευαγγελιστής Λουκάς. *«Χριστοῦ τὸν μαθητήν, τὸν τοῦ Εὐαγγελίου συγγραφέα σοφώτατον, του σκεύους τῆς ἐκλογῆς, τὸν ὡραῖον χαρακτῆρα»* (Δοξαστικό Εσπέριο, μικρός Εσπερινός). Καταγόταν από την Αντιόχεια της Συρίας και ήταν ένας από τους πλέον στενούς και προσφιλείς συνεργάτες του αποστόλου Παύλου, πνευματικό τέκνο του στοργικού, αλλά και άγρυπνου Αποστόλου, θαυμαστής του φωτιστού της οικουμένης. Έγινε ακόλουθος, «συνέκδημος» του μεγάλου ιεραποστόλου, του πρώτου μετά τον Έναν. Ως ιατρός προσέφερε ιατρικές υπηρεσίες στον Παύλο και στους Χριστιανούς. Προσέφερε όμως και ως ιστορικός.

«Εἰσδυσάσας ἐν τῷ βυθῷ τῆς ἀπωλείας, ἑλκύσας θεηγορίαις, διέσωσας ὡς ἐκ σάλου τρικυμίας, ὀπαδὸς γενόμενος, τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς Παύλου, ἀλλὰ καὶ μιμητής» (Δοξαστικό Εσπέριο Μεγάλος Εσπερινός). Χάρη στον Λουκά γνωρίζουμε τον Παύλο και τις περιοδείες του. Σε πολλά σημεία των Πράξεων μιλάει σε πρώτο πληθυντικό πρόσωπο. Ήταν συνοδοιπόρος του Παύλου. Μαζί, όταν ο Παύλος έκανε το πρώτο ευρωπαϊκό άλμα και από την Τρωάδα βρέθηκε στους Φιλίππους. Μαζί του στην τρίτη περιοδεία, τότε που αποχαιρέτισε ο Παύλος τους πρεσβυτέρους της Εφέσου στη Μίλητο. Μαζί του και στο θαλασσινό ναυάγιο που υπέστη ο Παύλος, όταν υπό περιορισμό μεταφερόταν στη Ρώμη. Μαζί του και στο κελί της φυλακής.

Όταν, δε, ο Παύλος, θα εκφράζει το παράπονο ότι όλοι τον είχαν εγκαταλείψει, θα κοιτάξει δίπλα του. Θα δει τον Λουκά και θα σημειώσει, *«Λουκάς εστί μόνος μετ' εμού»*. Μέσα δε από τη φυλακή εγκωμιάζει τον Λουκά και γράφει στους Χριστιανούς της Εκκλησίας της Κολοσσών: *«Ασπάζεται υμάς Λουκάς ο ιατρός, ο αγαπητός»*, και λέγει χαρακτηριστικά ο ιερός Χρυσόστομος: *«Εγκώμιον και τούτο ου μικρόν, αλλά και σφόδρα μέγα, το Παύλου είναι αγαπητόν»*.

Στο δεύτερο μέρος του ὡς άνω ιερού κειμένου ο Κύριος τονίζει στους μαθητές του ότι μεγαλύτερη αξία από την εκδίωξη των δαιμονίων έχει η απελευθέρωση των ανθρώπων από την αμαρτία και η πολιτογράφησή τους στη Βασιλεία των ουρανών. Αυτήν ακριβώς τη μεγάλη, την υψίστη χαρά ένιωσε αμέτρητες φορές και ο ευαγγελιστής Λουκάς ο ιατρός. Διότι αισθανόταν και ο ίδιος ότι με το αποστολικό του έργο κατέγραφε ονόματα πιστών στην αιωνιότητα. Σκιρτούσε και η δική του καρδιά κάθε φορά που έβλεπε ψυχές να πιστεύουν στον Κύριο Ιησού, να μετανοούν, να βαπτίζονται, και έτσι να πολιτογραφούνται στους ουρανούς. Μπορούμε να φανταστούμε τη χαρά του, όταν έβλεπε ανθρώπους που μέχρι τότε πελαγοδρομούσαν μέσα στην άγνοια και την πλάνη, να ανίστανται πνευματικώς και με τη νέα ζωή τους να καταγράφονται ως ουρανοπολίτες στην αιωνιότητα;

Αλλά και το όνομα του αγίου ευαγγελιστού Λουκά γράφτηκε στους ουρανούς. Γράφτηκε ως όνομα ξεχωριστό, όνομα Αποστόλου και Ευαγγελιστού. Όνομα αφοσιωμένου και εξαγιασμένου Αποστόλου, που περιόδευσε την οικουμένη με κόπους και θυσίες, ιδρώτες και δάκρυα, στερήσεις και μαρτύριο. Όνομα που αξίζει την τιμή μας και την αγάπη μας.

«Πάνσοφε άλιεῦ ἅγιε Μαθητά, ἐργάτα τοῦ Σωτῆρος ...παριστάμενος τῷ Κριτῇ, πρέσβευε ῥυσθῆναι ἡμᾶς τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν, καὶ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, λυτρωθῆναι τῆς κολάσεως» (Δοξαστικό Αποστίχων). Ας ζήσουμε έτσι αδελφοί, στα βήματα του Αποστόλου, ώστε να είμαστε ως πιστοί, αγαπητοί στους ανθρώπους, αγαπητοί στους αγίους, αγαπητοί προ παντός στον «αγαπήσαντα ημάς» Χριστό. Ας μελετούμε με δίψα πνευματική τα δύο θεόπνευστα βιβλία του κι ας τον παρακαλούμε να πρεσβεύει για μας, ώστε και τα δικά μας ονόματα να μένουν γραμμένα στους ουρανούς αιωνίως. *«Ταῖς τοῦ Ἀποστόλου πρεσβείαις, Ἐλεῆμον, ἐξάλειψον τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων»* Αμην!!!

Πρωτοπρεσβ. Ιωσήφ Παλιούρας

SERMON ON THE MEMORY OF ST LUKE THE EVANGELIST

Today we celebrate Saint Luke, the Evangelist. We are all, I hope, well aware of the Gospel that bears his name, but who was this Luke – the man? In fact, we know quite a lot about him and how he came to follow Christ Jesus. He was a physician, educated in the Greek manner, and hailed from Antioch, probably of pagan stock. Ancient tradition tells us that on learning of the words and deeds of the Lord, Luke made his way to Palestine and was numbered among the Seventy (*Luk.* 10:1 & 17). Thus he came face to

face with the Lord and was appointed, with the others, to prepare those towns in which Christ would proclaim the Good News of Salvation. Although Luke fades into the background from then on, the same tradition recalls that it was Luke who journeyed with Cleopas to the village of Emmaus and encountered the Risen Lord (*Luk.* 24: 13ff).

We do know that when Saint Paul set out on his second missionary journey through Asia Minor and Greece, it was Saint Luke who accompanied him and from that time on they rarely separated. Even when all the others abandoned Paul, Luke remained faithful (2 *Tim.* 10, 11). At Philippi, Paul appointed Luke to minister to the newly planted church. They were reunited when Paul passed the city on his third journey and together they went up to Jerusalem. Luke remained with Paul on the journey to Rome and, following the Apostle's martyrdom, he proclaimed the Gospel in Achaeia, Libya, Egypt and the Thebaid, finally settling in Boeotia as Bishop of Thebes. Despite his many miracles, he was crucified on an olive tree at the age of eighty four.

His relics were later translated to Constantinople where they joined those of the Apostles Andrew and Timothy. There, at his relics, many miracles of healing continued to occur. Stolen by the Crusaders in 1204, the relics were taken to Padua where they remain. In 1992, a portion of the relics were returned to Thebes, where miracles continue and the tomb exudes fragrant myrrh. Close by, the olive tree on which the saint was crucified continues to flourish.

Luke is the author of two book of the New Testament; the Gospel that bears his name and the story of the early church: the Book of the Acts of the Apostles. The Gospel contains primarily all the teaching about the universal salvation effected by Lord Jesus Christ – in other words "The Good News" or Eu-agge-lion. His second book, The Acts, was written in Rome around the year 62, as a continuation of the Gospel account and describes the life and work of the early church and the gathering of the Apostles in Council at Jerusalem, under the guidance of the Holy Spirit, that determined the future direction of the Church.

The Evangelist is also famed as being the first iconographer for tradition has it that he painted the first icon of the Theotokos during her lifetime, and which she blessed saying *"Let the grace of He born of me and my mercy be with these icons"* . Sadly, this proto-icon was destroyed by the Turks after the fall of Constantinople. Luke later painted other icons of the Virgin and the Apostles which do survive, including those at the Monasteries of Kykkos and Soumela and the Great Cave Monastery in the Peloponnese.

Archdiocese of Thyateira & Great Britain, 5 Craven Hill, London W2 3EN
Tel.: 020 7723 4787. Fax: 020 7224 9301. E-mail: mail@thyateira.org.uk . Website: www.thyateira.org.uk

Printed by Athina Press